

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar jämte en i ämnet väckt motion.

(2:a avd.)

Uti en till riksdagen den 13 december 1918 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 16, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i de i berörda protokoll närmare angivna, under 11 särskilda punkter upptagna ärenden medgiva försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från sådana egendomar.

Beträffande utredningen i dessa ärenden tillåter sig utskottet att hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

I fråga om de under punkterna 1—7 i förevarande proposition upptagna framställningarna har utskottet icke något att erinra. Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må medgiva

1) *dels* att utskogsskiftena till ägolotterna litt. Ma + Na samt ägolotterna litt. Md, Nb, Nc och Nd av kronoegendomen Tjärsta nr 1 och 2 Mellan- och

[1.*]

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

Västergårdarna om tillsammans 2 mantal i Björkviks socken av Södermanlands län må med i statsrådsprotokollet angiven areal försäljas till Björkviks kommun mot en köpeskilling av 56,500 kronor att betalas kontant vid tillträdet samt på villkor i övrigt,

att ägolorterna säljas i det skick, de vid tillträdet befinnas, varvid kommunen inträder i de rättigheter och skyldigheter, kronan ägt till den brukare, som vid samma tid avträder ägolorterna;

att köpeskillingen skall erläggas till länsstyrelsen i länet;

att köpebrev skall utfärdas, sedan köpeskillingen erlagts;

att kommunen skall svara för de å ägolorterna för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder; samt

att kommunen skall ensam vidkännas kostnaderna för lagfart å köpet samt andra med köpet förenade kostnader;

dels att hemskiftena till ägolorterna litt. Ma + Na av samma egendom må å offentlig auktion under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor försäljas till den högstbjudande med iakttagande att två i statsrådsprotokollet omnämnda laga hus å Tjärsta nr 2 Västergården icke ingå i köpet;

dels ock att de till egendomen jämväl hörande ägolorterna litt. Mb, Mc och Ne må var för sig från egendomen försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar samt med rätt för köparen av ägolotten litt. Mb att dit förflytta nyssnämnda å Tjärsta nr 2 Västergården befintliga två laga hus;

[2.]

2) att fjorton i statsrådsprotokollet omförmälda tomtlägenheter må med å stadsingenjören John E. Petterssons tomtindelningsförslag angivna områden men med tillägg för vissa tomter av mark till vägar och lekplan i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag från förra hospitalslägenheten Eneby äng nr 1 eller Fredriksdal å Norrköpings stads område

försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med rätt för de befattningshavare vid statens järnvägar, som varit sökande i ärendet, att erhålla hembud å samma tomtlägenheter samt med förbehåll om byggnadsbestämmelser enligt Petterssons förslag;

3) att lägenheten Lottenborg må med i statsrådsprotokollet angivet område försäljas från kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Stora Folåsa nr 2 i Rappestads socken av Östergötlands län enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [3.]

4) att dels den till kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Stora Billstorp nr 1 i Skede socken i Jönköpings län hörande lägenheten Vattenkraften nr III med i statsrådsprotokollet angivet område dels ock egendomen i övrigt må var för sig å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor samt med förbehåll vid försäljningen av omförmälda lägenhet om rätt för huvudgårdens innehavare till fri vattning av kreatur å lägenhetens område; [4.]

5) att lägenheten Sjöbo må med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Hättebo nr 1 i Nydala socken av Jönköpings län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med rätt för lägenhetens innehavare till nödig fri utfartsväg över stamfastighetens ägor; [5.]

6) att en i statsrådsprotokollet omförmäld lägenhet må med i samma protokoll angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Horna nr 1 och 17 i Åhus socken av Kristianstads län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; [6.]

[7.]

7) att det till kronoegendomen $15/16$ mantal Vällinge nr 22 och 30 i Vällinge socken av Malmöhus län hörande strandskiftet må med i statsrådsprotokollet angivet område försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

[8.]

8) I punkten 8 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att lägenheterna Gladebacken, Hällan nr 1, Hällan nr 3 med Hällan nr 2, Nybygget, Lilla Aspeskogen, Bukten, Kattkärr och Grinden må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Faleby nr 1 med lägenheten Korsvik nr 1, ett torp, i Foss socken av Göteborgs och Bohus län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, under villkor att de särskilda lägenheternas innehavare skola äga rätt till fri utfartsväg över övriga lägenheter och stamhemmanets mark, att de till lägenheten Bukten angränsande lägenheterna skola äga rätt att hava sina vid stranden av Gullmarsfjorden å Bukten befintliga bryggor och fiskebodas kvarstående ävensom rätt till fritt tillträde till desamma samt att Foss kommun skall äga att hava sina å lägenheten Hällan nr 2 befintliga byggnader kvarstående, så länge Leonard Johansson lever och bebor desamma.

Motion.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren väckt, till utskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 292, av herr *Osberg*, vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva Samuel Edvard Hansson och Anton Myrbeck rätt att förvärva de nu av dem innehavda lägenheterna Aspeskogen och Västra Korsvik till pris, som av uppskattningsmännen åsatts desamma, och för övrigt under samma villkor, som gälla för övriga till avsöndring föreslagna lägenheter under hemmanet Faleby.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för denna framställning, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Utskottet.

Handlingarna i ärendet utvisa, att bemälda Hansson och Myrbeck hos Kungl. Maj:t anhållit att från ifrågavarande kronoegendom 1 mantal Faleby nr 1 med tillhörande lägenheten Korsvik nr 1 få förvärva de nu av dem innehavda lägenheterna Aspeskogen och Västra Korsvik.

Giltigheten av de skäl, som av uppskattningsmännen anförts till

stöd för avstyrkande av försäljning av förenämnda lägenheter, synes utskottet på grund av vad handlingarna i övrigt innehålla samt utskottet meddelade upplysningar hava blivit i avsevärd mån förringad. Enligt vad utskottet sålunda inhämtat vill det fastmer synas, som jämväl beträffande nämnda lägenheter föreläge skäl till försäljning. Vid en sådan synes huvudgården böra tillförsäkras utfartsväg till saltsjön samt område för lastageplats å lägenheten Aspeskogen. Lämnandet av dessa förmåner torde sänka lägenhetens värde, varför en ny uppskattning av densamma lär bli erforderlig.

På grund av vad sålunda anförts anser utskottet, att frågan om nämnda lägenheters försäljning bör underkastas förnyad utredning och prövning, och får därför hemställa, att riksdagen må,

a) med bifall till Kungl. Maj:ts under denna punkt gjorda framställning, medgiva, att lägenheterna Gladebacken, Hällan nr 1, Hällan nr 3 med Hällan nr 2, Nybygget, Lilla Aspeskogen, Bukten, Kattkärr och Grinden må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Faleby nr 1 med lägenheten Korsvik nr 1, ett torp, i Foss socken av Göteborgs och Bohus län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, under villkor att de särskilda lägenheternas innehavare skola äga rätt till fri utfartsväg över övriga lägenheters och stamhemmanets mark, att de till lägenheten Bukten angränsande lägenheterna skola äga rätt att hava sina vid stranden av Gullmarsfjorden å Bukten befintliga bryggor och fiskebodar kvarstående ävensom rätt till fritt tillträde till desamma samt att Foss kommun skall äga att hava sina å lägenheten Hällan nr 2 befintliga byggnader kvarstående, så länge Leonard Johansson lever och bebor desamma; samt

b) i anledning av herr Osbergs förevarande motion i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om förnyad utredning rörande försäljning av lägenheterna Aspeskogen och Västra Korsvik samt därefter till riksdagen inkomma med det förslag, vartill denna utredning kan föranleda.

Emot de under punkterna 9—11 upptagna framställningarna har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

[9.]

9) att, sedan kronoegendomen 1 $\frac{1}{4}$ mantal Västersäter nr 2 i Svarteborgs socken av Göteborgs och Bohus län blivit i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag genom ägostyckning delat i tre med litt. A, B och C betecknade lotter;

dels lotten litt. C må försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

dels ock lotten litt. A må på offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 omförmälda villkor, med rätt för kronan att anlägga och begagna väg från lotten litt. B över utmarksområdet till lotten litt. A och att disponera den genom sistnämnda lotts inägoområde löpande vägen ävensom med rätt för Hans Andersson att under sin livstid eller till dess han avflyttar få utan avgäld kvarbo i boningshuset på torpet Skansen;

[10.]

10) att tre till jägmästarbostället $\frac{43}{160}$ mantal Gammelbyn nr 6 i Burträsk socken av Västerbottens län, benämnt Fredriksberg, hörande, i statsrådsprotokollet angivna skiften må försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor; samt

[11.]

11) att i statsrådsprotokollet omförmälda håll- och posthägnader i nedre Vojakkala, Nikkala, Sävis, Korpikylä och Kukkola byar i Norrbottens län må försäljas på det sätt och under de villkor chefen för jordbruksdepartementet tillstyrkt.

Stockholm den 14 mars 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:
RAOUL HAMILTON.

Reservation

under punkt 8

av herrar *Ericsson Aaby*, greve *Wachtmeister*, *Barthelson*, *Öhman*
och *Welander*.